

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 460/2025 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista suomen kielellä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Jaana Strandmanin /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 460/2025 vp:

Miten hallitus aikoo varmistaa, että sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut toteutuvat suomen kielellä potilasturvallisuutta vaarantamatta ja

aikooko hallitus kiristää ja yhtenäistää hoitohenkilökunnan suomen kielen taitoa koskevat vähimmäisvaatimukset lainsäädännössä?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Riittävä suomen tai ruotsin kielen taito on keskeinen osa terveydenhuollon ammattihenkilön ammattitaitoa ja merkittävä potilasturvallisuustekijä.

Sosiaali- ja terveysministeriössä on vireillä ammattihenkilölainsäädännön uudistus, jossa arvioidaan myös sosiaali- ja terveysalan henkilöstöltä vaadittavaa kielitaitoa ja sen todentamisen vaatimuksia. Kuitenkin jo nykyisinkin terveydenhuollon ammattihenkilölain 18 a §:n mukaan ammattihenkilöllä tulee olla hänen hoitamiensa tehtävien edellyttämä riittävä kielitaito. Terveydenhuollon ammattihenkilön työnantajan tulee varmistua siitä, että terveydenhuollon ammattihenkilön kielitaito on hänen tehtäviensä edellyttämällä riittävällä tasolla.

Terveydenhuollon ammattihenkilön kielitaitovelvollisuuden ohella sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön kielitaitoa turvataan usein muin säännöksiin. Tietyissä tilanteissa riittävä kielitaito ja sen osoittaminen on edellytys ammattioikeuden saamiselle. Tilanteet koskevat niin Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa koulutuksen saanutta kuin EU- tai ETA-alueen ulkopuolella koulutuksen saaneita henkilöitä. Työnantajana toimivan julkisyhteisön velvollisuuksia säännellään myös kielilainsäädännössä, jonka mukaan viranomaisen tulee toiminnassaan oma-aloitteisesti huolehtia siitä, että yksityishenkilön kielelliset oikeudet toteutuvat käytännössä. Julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain (424/2003) 2 §:n mukaan viranomaisen on koulutusta järjestämällä ja muilla henkilöstöpoliittisilla keinoilla huo-

lehdittävä siitä, että henkilöstöllä on riittävä kielitaito kielilaissa ja muussa lainsäädännössä asetettujen vaatimusten mukaisesti. Lain 3 §:n mukaan virkaa täytettäessä ja muuhun palvelussuhteeseen otettaessa on varmistuttava siitä, että palvelukseen otettavalla on riittävä kielitaito.

Ammatillisen kielitaidon arviointiin käytetään Yleistä kielitutkintoa eli YKI-testiä tai Valtionhallinnon kielitutkintoa. Sosiaali- ja terveysministeriössä on käynnissä selvitys mahdollisuuksista toteuttaa kansallinen yhtenäinen kielikoulutus sosiaali- ja terveydenhuollossa. Selvitysryhmä suosittaa sosiaali- ja terveydenhuollon eri ammattilaisille osittain eriytyvää ja osittain yhteistä kielikoulutusta. Tällaisella koulutusmallilla voitaisiin vahvistaa palvelujärjestelmän ohjausta ja työnantajan edellytyksiä entistä tehokkaammin varmistaa henkilöstön tosiasiallista kielitaitoa.

Helsingissä 7.1.2026

Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso